Uitspraak Commissie van Beroep 2011-01 d.d. 20 januari 2011
(mr. A. Rutten-Roos, voorzitter, mr. A. Bus, mr. R. Hermann, mr. F. Peijster en mr. R.J.F. Thiessen, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

Beroepscommissie verwerpt stelling cliënt (volmachtgever) dat bank niet bevoegd was tot overboeking i.o.v. gevolmachtigde. Uitleg volmacht. Gevolmachtigde ook bevoegd tot overboeking naar rekening t.n.v. gevolmachtigde zelf.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in hoger beroep

1.1. Appellant (hierna: belanghebbende) heeft bij een op 16 juli 2010 gedateerd beroepschrift op de voet van artikel 22.1 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening in verbinding met artikel 5 van het Reglement Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening de uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (de Geschillencommissie) van 16 juni 2010 op nader aan te voeren gronden ter toetsing voorgelegd aan de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (de Beroepscommissie). Bij beroepschrift gedateerd 30 augustus 2010 heeft belanghebbende de gronden waarop het beroep berust aangevoerd.

1.2. Verweerster in beroep (hierna: de bank) heeft een op 14 oktober 2010 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.3. De Beroepscommissie heeft de zaak mondeling behandeld op 15 november 2010. Namens belanghebbende is het woord gevoerd aan de hand van een aan de Beroepscommissie overgelegde notitie. Het standpunt van de bank is nader toegelicht. Partijen hebben vragen van de Beroepscommissie beantwoord.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Beroepscommissie naar de aan deze uitspraak gehechte uitspraak van de Geschillencommissie.

3. Beoordeling van het hoger beroep

3.1. In verband met de voorgenomen verkoop van zijn schildersbedrijf heeft belanghebbende zich gewend tot de fiscalist X (die de Beroepscommissie, in navolging van de Geschillencommissie, hierna zal aanduiden als de zaakwaarnemer).

Belanghebbende is met de zaakwaarnemer in contact gekomen via Y, thans als relatiemanager in dienst van de bank. Nadat belanghebbende had besloten zijn belangen te laten behartigen door de zaakwaarnemer, heeft hij deze op 13 januari 2005 een volmacht verleend. De tekst van deze volmacht luidt als volgt:

"Ik, (…) [belanghebbende], (…) verleen door ondertekening dezes, zowel voor mij privé, als in mijn hoedanigheid van statutair directeur van (…) Beheer B.V., als prioriteitsaandeelhouder van (…) Beheer B.V. als aandeelhouder van (…) Beheer B.V. bij deze een volmacht aan (…) [de zaakwaarnemer], met recht van substitutie, om mijn zakelijke en privé belangen waar te nemen, voor mijn rechten en die van de vennootschappen op te komen en mij daarbij in rechte te vertegenwoordigen, mij rechtsgeldig te vertegenwoordigen in de bedrijven, bij de aandeelhouders-vergaderingen, mij te vertegenwoordigen in procedures en overal waar volmacht-nemer dat nuttig en nodig vindt en namens mij overeenkomsten te sluiten of een schikking te treffen en in het algemeen alle rechtshandelingen te verrichten die volmachtnemer goeddunken. Zonodig namens, voor rekening en risico van mij, een civiele procedure te voeren, strafrechtelijke aangifte te doen, een advocaat, procureur, notaris, deurwaarder, taxateur, makelaar, accountant, belastingadviseur etc. te raadplegen, in te schakelen, of diens opdracht te beëindigen. Alle door mij of namens mij geraadpleegde deskundigen/adviseurs/medewerkers hebben een gevraagde en ongevraagde volledige informatieplicht naar volmachtnemer."

Y is als relatiemanager van belanghebbende bij de afwikkeling van de 'uitkoopregeling' betrokken geweest. In een telefoonnotitie van Y van 20 juli 2006 is vermeld:

"(…) [belanghebbende] gebeld om de eerder gemaakte afspraak voor 21-07 te verzetten. Dit komt (…) [belanghebbende] goed uit. Hij is afgelopen woensdag bij (…) [de zaakwaarnemer] geweest om de verkoop van de aandelen af te wikkelen. Hij krijgt het bedrijfspand te Lelystad. Hij moet nu ca 450 ml afrekenen (kosten, belasting) en wil dit op het pand financieren. Wij spreken a.s. dinsdag af te Lelystad. Z zal er dan ook bij aanwezig zijn."

In een bezoekverslag van 26 juli 2006 is vermeld:

"Met Z (…) [belanghebbende en zijn echtgenote] in Lelystad bezocht. Eindelijk is er een oplossing in het geschil over de verkoop van de aandelen van de onderneming. (…) [belanghebbende] gaat het bedrijfspand in Lelystad, de auto en een som geld ontvangen tegen levering van zijn aandelen van de onderneming. Totale waarde bedraagt ca 1,3 mlj. (…) (…) [belanghebbende] zal nu met de fiscus moeten afrekenen (hij gaat het bedrijfspand in privé ontvangen) en met zijn adviseurs. Omdat daartoe de liquide middelen ontbreken en hij, op ons advies het effectendepot daarvoor niet zal aanwenden, moet er een hypotheek op het bedrijfspand worden geregeld. Het exacte bedrag en het tijdstip waarop de overdracht wordt gerealiseerd

zijn nog niet bekend. Wij nemen kontakt op met (…) [de zaakwaarnemer] om dit boven water te krijgen."

In een telefoonnotitie van Z van 29 november 2006 is vermeld:

"(…) [de zaakwaarnemer] belde mij (gevolmachtigde van (…) [belanghebbende en zijn echtgenote]). Er moet met spoed 320/m bij de notaris komen voor morgen, anders gaat het passeren vh bedrijfspand niet door en moet (…) [belanghebbende] een hoge boete betalen. AD Er was afgesproken dat het te verkrijgen pand door ons gefinancierd zou worden, echter het dossier was nog niet compleet dus e.e.a. was nog niet ingediend. (…) [belanghebbende] gebeld, was niet thuis. (…) [de zaakwaarnemer] teruggebeld en die wilde wel persoonlijk geld bij ons binnen brengen als wij maar zouden zorgen dat het geld er zou komen. Gezien de haast (ivm boete) een EKF + OD geregeld, zodat er morgen gelden uit kunnen. (…) [de zaakwaarnemer] geeft morgen de specifieke bedragen door (ben niet aanwezig) aan W, heb W gegevens doorgegeven zodat de opdracht tot betaling naar de notaris uit kan. W zal dat regelen. L"

Op 29 november 2006 heeft de bank een kredietovereenkomst geregeld, die Z dezelfde dag per brief aan belanghebbende heeft gestuurd. Op 30 november 2006 heeft de zaakwaarnemer de bedragen en betalingsgegevens telefonisch doorgegeven aan de bank en de bedragen zijn vervolgens die dag overgeboekt. Het gaat om een bedrag van € 48.326,90 aan het notariskantoor waar die dag de overdracht van het bedrijfspand en van de aandelen zou plaatshebben en om een bedrag van € 272.510,- ten gunste van een rekening op naam van de zaakwaarnemer. De bank heeft de door belanghebbende getekende kredietovereenkomst op 6 december 2006 retour ontvangen.

3.2. Belanghebbende stelt zich op het standpunt dat de bank niet bevoegd was het genoemde bedrag van € 272.510,- aan de zaakwaarnemer over te maken (tegen de overboeking van het bedrag van € 48.326,90 maakt hij geen bezwaar) en dat de bank daarom gehouden is tot schadevergoeding.

3.3. De Geschillencommissie heeft de vordering van belanghebbende afgewezen. De overwegingen van de Geschillencommissie kunnen als volgt worden samengevat. De bank was reeds langere tijd ervan op de hoogte dat belanghebbende aan een zaakwaarnemer een volmacht had verstrekt ter behartiging van zowel zijn privé als zakelijke belangen. In dat kader heeft de bank met de zaakwaarnemer reeds meermalen contact gehad. De bank was op de hoogte van de in het kader van de bedrijfsvoering van belanghebbende noodzakelijke betalingen, waar deze in eerdere gesprekken tussen haar, belanghebbende en de zaakwaarnemer aan de orde zijn geweest, waaronder de declaratie van de zaakwaarnemer. De tekst van de volmacht bood voldoende ruimte voor de zaakwaarnemer een dergelijke betaling te verrichten, ook als het een betaling ten gunste van hemzelf betrof. Niet is gesteld dat de

volmacht ten tijde van de betalingsopdracht was ingetrokken, zodat de betalingsopdracht rechtsgeldig is gegeven. Aan het voorgaande doet niet af dat de zaakwaarnemer mogelijk oneigenlijk gebruik heeft gemaakt van zijn volmachtpositie en dat belanghebbende daardoor mogelijk schade heeft geleden.

3.4. Tegen deze beslissing en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen komt belanghebbende op in hoger beroep.

3.5. De Beroepscommissie is van oordeel dat, zoals in de volgende overwegingen zal worden uitgewerkt, op basis van de wederzijdse stellingen aangenomen moet worden dat de zaakwaarnemer bij de aan de bank gegeven betalingsopdracht bevoegdelijk namens belanghebbende heeft gehandeld.

3.6. Belanghebbende kan niet worden gevolgd in zijn standpunt dat de tekst van de volmacht, omdat daarin niets is vermeld omtrent bancaire zaken, onvoldoende ruimte bood voor de overboeking. Aangenomen moet immers worden dat het verrichten van rechtshandelingen namens belanghebbende het geven van een betalingsopdracht namens hem omvat. De stelling dat een volmacht voor bancaire zaken gebaseerd dient te zijn op een door de bank verstrekte volmacht (de Beroepscommissie begrijpt: een volmacht op of overeenkomstig een door de bank verstrekt formulier) die ten overstaan van de bank zowel door de volmachtgever als volmachtnemer is getekend, kan niet als juist worden aanvaard, althans niet in de verhouding tussen belanghebbende en de zaakwaarnemer. Omstandigheden die in deze verhouding nopen tot een andere uitleg of die meebrengen dat in deze verhouding bepaalde eisen moeten worden gesteld aan de vorm of wijze van totstandkomen van de volmacht zijn niet gesteld of gebleken.

3.7. Ook voor zover belanghebbende heeft betoogd dat de volmacht niet kan worden geacht te omvatten het geven van een betalingsopdracht ten behoeve van de zaakwaarnemer zelf, heeft zijn betoog geen succes. De bank heeft, onder verwijzing naar de inhoud van het hiervoor geciteerde bezoekverslag van 26 juli 2006, gesteld dat belanghebbende en de zaakwaarnemer in het kader van de verkoop van de aandelen hebben gesproken over de afrekening met de fiscus en met de zaakwaarnemer als zijn adviseur en dat belanghebbende de bank zelf heeft verzocht de betalingen met de zaakwaarnemer af te handelen, waarbij de zaakwaarnemer de exacte bedragen zou doorgeven aan de bank (vergelijk de dupliek van de bank onder 3.6, 4.2 en 4.3 en het verweerschrift van de bank in hoger beroep onder 2.2 en 4.3). In deze stellingen ligt besloten dat belanghebbende de zaakwaarnemer heeft toegestaan een betalingsopdracht ten behoeve van zichzelf te geven. Naar aanleiding hiervan is van de zijde van belanghebbende bij de mondelinge behandeling opgemerkt dat de zaakwaarnemer natuurlijk betaald moest worden, maar dat daar geen rol voor de bank was weggelegd, omdat de bank de inhoud van de overeenkomst tussen belanghebbende en de zaakwaarnemer niet kende en (evenals belanghebbende) ook niet op de hoogte was van de omvang van de beloning van de zaakwaarnemer. Hiermee zijn de hiervoor

kort weergegeven stellingen van de bank echter niet weersproken. Ter zitting in hoger beroep is nog aan de orde geweest of de overboeking van € 272.510,- mede strekte ter doorbetaling aan de fiscus en aan andere adviseurs (zoals de bank heeft betoogd) dan wel uitsluitend strekte ten behoeve van de zaakwaarnemer zelf (zoals van de zijde van belanghebbende werd betoogd). Concrete gegevens zijn daarbij niet genoemd. De Beroepscommissie zal dit dispuut verder laten rusten omdat het voor de beslissing niet van belang is.

3.8. Ten slotte kan evenmin uit hetgeen belanghebbende naar voren heeft gebracht over de tussen hem en de zaakwaarnemer voor de rechtbank Almelo gevoerde procedure en de tussen hen getroffen schikking inhoudende dat de zaakwaarnemer aan belanghebbende een bedrag van € 50.000,- heeft terugbetaald, worden afgeleid dat aan de zaakwaarnemer niet een toereikende volmacht was verleend. De stellingen van belanghebbende in dit verband zijn te summier om voldoende inzicht te kunnen bieden in de grondslag van zijn vordering en de grond voor de schikking.

3.9. De conclusie luidt dat moet worden aangenomen dat de betalingsopdracht van de zaakwaarnemer berustte op een toereikende volmacht en dat de zaakwaarnemer daarbij derhalve bevoegdelijk namens belanghebbende heeft gehandeld.

3.10. Of de bank ten tijde van de overboeking nu wel of niet beschikte over de volmacht van de zaakwaarnemer – de bank heeft ter zitting in hoger beroep naar voren gebracht dat dat het geval was, belanghebbende heeft het steeds betwist – kan bij deze stand van zaken in het midden blijven. Ook de door belanghebbende genoemde omstandigheden die volgens hem meebrengen dat de bank reden had te twijfelen aan de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de zaakwaarnemer met betrekking tot de betalingsopdracht kunnen verder onbesproken blijven.

3.11. Op het voorgaande stuiten de grieven van belanghebbende af. Bij afzonderlijke bespreking ervan bestaat onvoldoende belang.

4. Slotsom en kosten

4.1. De slotsom luidt dat het beroep niet gegrond is, zodat de bestreden beslissing van de Geschillencommissie zal worden gehandhaafd.

4.2. Voor een kostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

5. Beslissing

De Beroepscommissie stelt bij bindend advies vast dat de bestreden beslissing van de Geschillencommissie wordt gehandhaafd.